

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

YUNUS RAJABIY NOMIDAGI O‘ZBEK MILLIY MUSIQA SAN‘ATI
INSTITUTI

“Kiritdi”

“Kelishildi”

“Tasdiqlayman”

Yunus Rajabiy nomidagi
O‘zbek milliy musiqa san‘ati
rektori v.v.b

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta‘lim, fan va
innovatsiyalar vazirining
birinchi o‘rinbosari

O‘zbekiston Respublikasi
Madaniyat vazirining birinchi
o‘rinbosari

E.U.Shermanov

S.B.Rajabov

A.B.Tadjixanov

« _____ » 2026-yil

« _____ » 2026-yil

« _____ » 2026-yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI

60211500 – Cholg‘u ijrochiligi (an‘anaviy cholg‘ular)
ta‘lim yo‘nalishi uchun

Toshkent – 2026 yil

Dastur Yunus Rajabiy nomidagi O‘zbek milliy musiqa san’ati instituti Kengashining 2026-yil “___”-maydagi “___”-son yig‘ilish qarori bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar: Yunus Rajabiy nomidagi O‘zMMSI
“Maqom cholg‘u ijrochiligi”
kafedrasi professori
R.Qosimov

O‘zbek milliy maqom san’ati
markazi direktor o‘rinbosari,
San’atshunoslik fanlari nomzodi,
professor
S.Begmatov

Yunus Rajabiy nomidagi O‘zMMSI
“Maqom cholg‘u ijrochiligi”
kafedrasi mudiri, professor
I.Arabov

Taqrizchilar: O‘zDK “Xalq cholg‘ularida
ijrochilik” kafedrasi mudiri,
professor
B.Mirpayazov

O‘zMMSI “Maqom cholg‘u
ijrochiligi” kafedrasi dotsenti
X.Aripov

Kirish

60211500 - Cholg' u ijrochiligi (an'anaviy cholg' ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha 1-ijodiy imtihon "Maqom cholg' u ijrochiligi" hamda 2-ijodiy imtihon "Musiq a nazariyasi va musiq a adabiyoti" fanlari bo'yicha tuzilgan ushbu dastur abituriyentlarning amaliy-nazariy ko'nikma va malakalarini aniqlash uchun mo'ljallangan. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezonlar asosida baholanadi.

Ushbu ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy (kasbiy) imtihonlar quyidagi tartib bo'yicha o'tkaziladi:

- 1- ijodiy imtihon "Maqom cholg' u ijrochiligi" fani (amaliy);
- 2- ijodiy imtihon "Musiq a nazariyasi va musiq a adabiyoti" fani;
  - a) "Musiq a nazariyasi" (og'zaki);
  - b) "Musiq a adabiyoti" (og'zaki).

1. "Maqom cholg' u ijrochiligi" fanidan ijodiy imtihon maqsadi va vazifalari

60211500 - Cholg' u ijrochiligi (an'anaviy cholg' ular)" ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Abituriyentlar umumiy tayyorgarlik darajasi, ijodiy qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi hisobga olingan holda me'yoriy dastur asosida baholanadi.

"Maqom cholg' u ijrochiligi" fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar – abituriyentlarning turli yo'nalishlarda bilimlarga ega ekanliklari va o'zlarining ijro mahoratini namoyish eta olishini aniqlashdan iborat. Alohida e'tibor professional darajali ijroni yuqori badiiy saviyada namoyish etishga qaratilishi lozim. "Maqom cholg' u ijrochiligi" fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo'lgan, ya'ni insoniyat madaniyati, tarixi, rivojlanish pog'onalari, xususan, adabiyot va san'at sohasida teran fikr yuritish bilan birga turli musiqiy janrlar yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi talab etiladi.

Abituriyentlarning bilimiga qo'yiladigan talablar

60211500 – Cholg' u ijrochiligi (an'anaviy cholg' ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida kirish imtihonlari talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

Abituriyent ijodiy imtihon komissiyasiga quyida ko'rsatilgan shakldagi asarlarni taqdim qilishi lozim:

- 1 ta turkum shaklidagi maqom cholg' u yo'llaridan asar;
- 1 ta turkum shaklidagi maqom ashula yo'llaridan asar;
- 1 ta xalq kuyi;
- bastakorlar ijodidan 1 ta asar.

Abituriyentga mazkur ijro dasturini namoyish etishi uchun **30** daqiqagacha vaqt ajratiladi.

Cholg'uda ijro dasturi

60211500 – Cholg'u ijrochiligi (an'anaviy cholg'ular) ta'lim yo'nalishi bo'yicha ariza topshirgan barcha abituriyentlardan tayyorlagan ijro dasturlarini yakka tarzda, jo'navoz (sozanda) jo'rligida yoddan ijro etib berishlari talab etiladi.

Abituriyent asarlarning musiqiy matnini xatosiz, sur'atini nota matnida ko'rsatilganidek, ijro shtrixlarini to'g'ri qo'llagan holda, tovushlarni sof ifoda etib, pozitsiya va applikaturalarni to'g'ri qo'llagan holda asarning badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq talqin etib berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalari va milliy ijrochilik bezaklarining qo'llanilishi, tovush kuchi va uni boshqarish hamda ijro sifati asosiy ahamiyatga ega.

Taxminiy ijro dasturi

1. Shashmaqom mushkilot, Farg'ona-Toshkent maqom cholg'u yo'llaridan yoki Xorazm chertim yo'llaridan turkum asarlar. Masalan: Tasnif-Gardun, Tarje'-Gardun yoki Muxammas, Saqillardan biri va h.k.

2. Shashmaqom ashula, Farg'ona-Toshkent maqom ashula yo'llaridan yoki Xorazm maqomlarining aytim yo'llaridan turkum asar. Masalan: Saraxbor, Talqin, Nasr, Tani Maqom, Talqin, Naqsh, Savt yoki Mo'g'ulcha va h.k.

3. Xalq kuylari yoki bastakorlar ijodiga mansub musiqiy asarlardan biri. Masalan: "Mushkiloti Dugoh", "Mushkiloti Segoh", "Surnay navosi", "Surnay Irog'i", "Nasrullovi", "Navro'zi Ajam", "Ajam va uning taronalari", "Nazzora qil", "Ishq", "Kuygay", "Guljamol" va h.k.

"Maqom cholg'u ijrochiligi" ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

№	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar matnining to'g'riligi	10,0 ballgacha
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	10,0 ballgacha
3.	Applikaturaning qo'llanishi	10,0 ballgacha
4.	Sahna madaniyati	6,0 ballgacha
5.	Asarning usulda to'g'ri ijro etilishi	10,0 ballgacha
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanishi	10,0 ballgacha
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	10,0 ballgacha
8.	Intonatsiya sofligi	10,0 ballgacha
9.	Asar xususiyatining ochib berilishi	7,0 ballgacha
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi (asarning ritmik holati)	10,0 ballgacha
Jami:		93,0 ball.

"Maqom cholg'u ijrochiligi" fanidan ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **93,0 ball.**

2. “Musiqqa nazariyasi va musiqqa adabiyoti”

a) “Musiqqa nazariyasi”

Musiqqa nazariyasi fanidan abituriyentlarning bilimiga qo‘yiladigan talablar

- musiqiy-nazariy qonuniyatlarni bilish;
- nazariy bilimlarni amaliyotda qo‘llash;
- nazariy tushunchalar asosida garmonik tuzilmalar va intervallar tuzish;
- berilgan interval va akkordlarni aniqlash va tegishli tonalliklarga yechish;
- musiqiy-nazariy tilning barcha tarkibiy qismlarini bilish va amaliyotda qo‘llash;
- musiqiy-nazariy atamalarni bilish.

Abituriyent “Musiqqa nazariyasi” fanidan o‘quv dasturi doirasida to‘laqonli bilimga ega bo‘lgan holda, og‘zaki topshiriqlarni xatosiz bajarganda, musiqiy-nazariy qonuniyatlarni tahlil qilganda, musiqiy-nazariy va amaliy ko‘nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo‘yicha bilimlari yuqori badiiy darajada bo‘lganida baholanadi.

“Musiqqa nazariyasi” fanidan kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyentning nazariy bilimlari quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

№	Savollar mazmuni	To‘liq javob uchun ball
1.	Berilgan tovushdan major, minor ladlarining uch xil turi va xalq ladlarini tuzish	10,0 ballgacha
2.	Berilgan tovushdan ko‘rsatilgan diatonik va xromatik intervallarni tuzish, ularning tonalligini aniqlash va yechish	10,0 ballgacha
3.	Berilgan tovushdan ko‘rsatilgan akkordlarni tuzish va ularning tonalligini aniqlash va yechish	13,0 ballgacha
Jami:		33,0 ball

“Musiqqa nazariyasi” bo‘yicha abituriyentlar to‘plash mumkin bo‘lgan maksimal ball – **33,0 ball**.

b) “Musiqqa adabiyoti”

Kollokvium tarzidagi suhbatdan abituriyentning “Musiqqa adabiyoti” fanidan jahon, rus va o‘zbek musiqasi tarixiga oid savollarga javob berishi, topshirgan yo‘nalishi tarixi haqida bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi. Og‘zaki javoblarda mazmun-mohiyatini ochib berish talab etiladi.

“Musiqqa adabiyoti” fanidan kasbiy (ijodiy) imtihonda abituriyentning nazariy bilimlari quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

№	Savollar mazmuni	To‘liq javob uchun ball
1.	O‘zbek musiqqa adabiyotidan savollarga javob	15,0 ballgacha
2.	Rus musiqqa adabiyotidan savollarga javob	7,5 ballgacha
3.	Chet el musiqqa adabiyotidan savollarga javob	7,5 ballgacha
Jami:		30,0 ball.

“Musiqqa adabiyoti” bo‘yicha to‘plash mumkin bo‘lgan maksimal ball – **30,0 ball**.

Mazkur ta‘lim yo‘nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo‘yiladigan maksimal ball – 156,0 ball.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha institutning qabul komissiyasi apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingan kundan boshlab 24 soat ichida murojaat qilishlari mumkin.

Murojaatlar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 13-sentabrdagi 578-son qaroriga 1-ilovaning 30-bandida belgilangan tartibda ko'rib chiqiladi.